

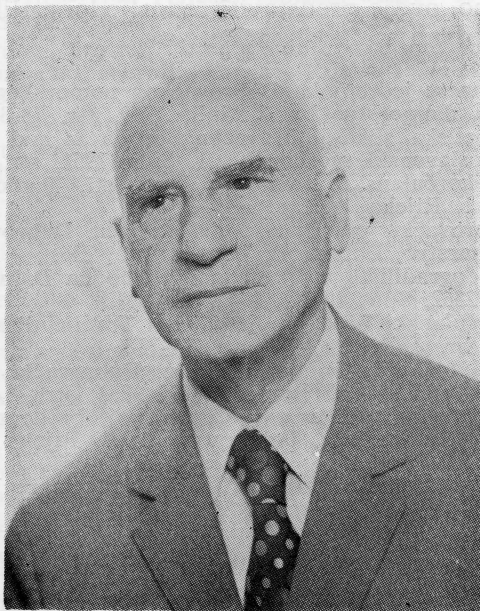
IVO PERIĆ

Ivančevićevi doprinosi izučavanju prošlosti našeg pomorstva i brodogradnje

Čitaocima koji prate časopise periodičke publikacije u kojima se objavljuju i prilozi o prošlosti pomorstva i brodogradnje dobro je poznato ime Vinka Ivančevića. Objavio je on velik broj napisa među kojima je i nekoliko većih radova. Na njegove historiografske priloge, nastale pretežno na osnovi primarnih vrela, pozivaju se mnogi historičari u svojim radovima. Glavne Ivančevićeve spisateljske preokupacije vezane su za pomorstvo i brodogradnju prošlih vremena u Dubrovniku i naročito na području grada i otoka Korčule. Njegove priloge izučavanju te tematike predočit ćemo upravo povodom 80 godina života. Taj povod iziskiva potrebu da usput iznesemo i najvažnije podatke iz Ivančevićeva životopisa.

Vinko Ivančević je rođen 2. siječnja 1901. u Korčuli. Otac mu Dmitar imao je imanje uz more na Dominču kraj Korčule. Za Dominče su vezane najljepše Vinkove uspomene iz djetinjstva. On je tu, u uvali Ježevica, plivao, jedrio, a, dakako, i ribario. Otac mu je imao svu ribarsku opremu (mreže, parangale, povraze, losturnjake, ježinjake i dr). Imao je u svom mandraču i tri čamca koje su mu sagradili vrijedni korčulanski brodograditelji Mihovil Depolo i Vicko Sessa Orajt. Vinko se sjeća očeva mandrača, u kojem bi, obično, istovremeno bili privezani guc, pasara i lajica. Volio je on čamce i more. A mnogo je volio i korčulanska brodogradilišta koja je rado obilazio i na kojima je promatrao rad vještih brodograditelja. Uočavao je on još kao dijete kako nastaje čamac, gledao slaganje rebara i madira, interesirao se za nazive pojedinih komada drva, kao i za nazive brodograđevnog alata. Rado je slušao i kazivanja pomoraca o njihovim redovnim poslovima na brodu i doživljajima za vrijeme plovidbe i u lukama. Duboko zavolivši more, pomorstvo i brodogradnju u doba svog djetinjstva, Vinko Ivančević je tu ljubav zadržao u sebi tokom cijelog života. Ta ga je ljubav potakla i stalno poticala da je iskaže i iskazuje i svojim spisateljskim perom, obrađujući prošlost pomorstva i brodogradnje.

Nakon svršene osnovne škole u rodnom gradu, Vinko Ivančević nastavlja školovanje u Voloskom — Opatiji, gdje završava 4 razre-

Vinko Ivančević

da niže srednje škole, a potom u Sušaku, gdje je završio 3 razreda trgovačke akademije i zatim u Zagrebu, gdje je završio četvrti razred trgovačke akademije i položio ispit zrelosti (1919). Od 1919. zaposlen je u Prvom dalmatinskom trgovačkom društvu s.o.j. u Dubrovniku. To se društvo od 1924. do 1941. bavilo i parobrodarskim poslovanjem. Godine 1938. Ivančević je u tom društvu bio imenovan prokuristom, a 1945. — poslije nacionalizacije tog društva — i njegovim privremenim upraviteljem. Nacionalizirano Prvo dalmatinsko trgovačko društvo s.o.j. nazvano je »Radeljević. Prvo dalmatinsko industrijsko poduzeće« — po Brunu Radeljeviću, najistaknutijem dubrovačkom revolucionaru. U poduzeću »Radeljević« Ivančević je obavljao dužnost komercijalnog upravitelja do odlaska u mirovinu (1956). Bio je u tom poduzeću i prvi predsjednik Radničkog savjeta, izabranog 1950. godine.

Svoj prvi članak Ivančević je objavio još 1923. u niškom »Privrednom pregledu«. Potom je, do drugog svjetskog rata, surađivao u »Dubrovačkom listu« (Dubrovnik), »Novostima«, »Jugoslavenski Lloyd« (Zagreb), a za-

tim u »Edizione speciale del Corriere economico-commerciale« i »Glasniku Zavoda za unapređivanje spoljne trgovine« (Beograd), objavljujući članke s područja onodobnog privrednog života — pretežno u vezi s poslovnim pitanjima i problemima s kojima je bio obuzet i na svom radnom mjestu. S prošlošću pomorstva i brodogradnje Ivančević se počeo baviti 1949. Već do odlaska u mirovinu publicirao je nekoliko zapaženih priloga s tom historiografskom tematikom da bi, nakon odlaska u mirovinu, baveći se kontinuirano tom tematikom, objavi niz radova, koje ćemo, sveukupno, ovdje predstaviti redosljedom njihova objavljivanja:

- Trinaest jedrenjaka Dubrovačkog pomorskog društva, **Pomorstvo** br. 2, Split 1949, str. 78-80.
- Rapalska slika dubrovačkog broda iz god. 1574, **Jugoslavenski mornar** br. 1, Split 1951, str. 16.
- Iz korčulanske pomorske prošlosti, **Pomorstvo** br. 1, Rijeka 1952, str. 19-20.
- Dubrovački jedrenjaci u 19. stoljeću, **Dubrovačko pomorstvo**, Dubrovnik 1952, str. 223-236.
- Brodogradilište u Orebićima, **Slobodna Dalmacija** br. 2362, Split 10. IX 1952, str. 3.
- Korčulanski brodograditelj Ivan Foretić, **Pomorstvo** br. 2, Rijeka 1953, str. 71-73.
- Zapljene dubrovačkih brodova, **Dubrovački vjesnik** br. 156, Dubrovnik 19. IX 1953, str. 2.
- Statistički podaci o korčulanskoj brodogradnji 19. i 20. stoljeća, **Pomorstvo** br. 4, Rijeka 1954, str. 211-213.
- Brodogradilište Krile u Gružu, **Naše more** br. 1, Dubrovnik 1955, str. 22-23.
- Kako su Turci zaplijenili jedan dubrovački brod koncem 18. stoljeća, **Pomorstvo** br. 3, Rijeka 1955, str. 95-96.
- Stoljećima brodograditelji, **Slobodna Dalmacija** br. 3293, Split 16. IX 1955, str. 2.
(O korčulanskoj brodograditeljskoj obitelji Filipi u Betini).
- Naši pomorci kao engleski korsari, **Pomorstvo** br.

- 10, Rijeka 1955, str. 371-373.
- Plovidbene karte na starim dubrovačkim brodevima, **Naše more** br. 3, Dubrovnik 1956, str. 218-219.
(Članak potpisan sa: Kap. V. Ivčević).
- O brodogradnji u Dubrovniku potkraj Republike, **Analiz Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku**, sv. III, Dubrovnik 1954, str. 559-579.
(Taj sv. »Analiz« izišao iz tiska sredinom 1956)
- Posada na brodevima starog Dubrovnika, **Naše more** br. 2, Dubrovnik 1957, str. 111-112.
- Nekadašnje parobrodarstvo Korčule, **Naše more** br. 4, Dubrovnik 1957, str. 276-277.
- Ruske zapljene dubrovačkih brodova g. 1806-7, **Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru** sv. V, Kotor 1956, 125-138
- Brodske pristojbe u starom Dubrovniku, **Analiz Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku** sv. IV-V, Dubrovnik 1956, str. 549-569.
- Korčulanski brodograditelji za vrijeme narodno-oslobodilačkog rata, **Naše more** br. 1, Dubrovnik 1958, str. 25.
- Pomorstvo Račišća, **Naše more** br. 3, Dubrovnik 1958, str. 171-173 i br. 4-5/1958, str. 246-249.
- Korčulanski brodograditelji uzduž Jadrana, **Naše more** br. 3, Dubrovnik 1959, str. 177-179.
- Stara korčulanska brodogradilišta, **Narodni kalendar**, Zadar 1959, str. 91-94.
- Sličice iz pomorstva grada Korčule, **Naše more**, Dubrovnik 1961, br. 1, str. 34-35; br. 3, str. 139.
- O korčulanskoj brodogradnji u 18. i 19. stoljeću, **Radovi Instituta JAZU u Zadru** sv. 6-7, Zagreb 1960, str. 453-481.
- Jedan ugovor iz godine 1796. o gradnji dubrovačkog broda na korčulanskom brodogradilištu, **Beritićev zbornik**, Dubrovnik 1960, str. 235-240.
- Un contratto per la costruzione d'un bastimento raguseo a Chioggia nell'anno 1796, **Bollettino dell' Atlante linguistico Mediterraneo**, no. 2-3, Venezia — Roma 1960-1961, p. 181-191.
- Dubrovački brodovi za prvog rusko-turskog rata (1768-1774), **Pomorski zbornik**, II, Zagreb 1962, str. 1725-1732.
- O hrvatskim imenima brodova dubrovačkog okruga, č. »Dubrovnik« br. 3-4, Dubrovnik 1962, str. 131-135.
- Barake korčulanskih brodograditelja, **Analiz Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku** sv. VIII-IX, Dubrovnik 1962, str. 633-642.

Proslava 20-obljetnice Radničkog savjeta tvornice »Radeljević« u Dubrovniku 19. XII 1970. Pozdravni govor drži VINKO IVANČEVIĆ, prvi predsjednik Radničkog savjeta

- Nešto građe o pomorsko-trgovinskim odnosima starog Dubrovnika s Amerikom, **Pomorski zbornik**, knj. 1, Zadar 1963, str. 533-561.
- Pomorska nezgoda dubrovačkog broda god. 1803. blizu Smirne, **Naše more**, Dubrovnik, br. 5-6/1963 i 1/1964, str. 66-68.
- Udio Židova u pomorstvu starog Dubrovnika (1751-1808), **Jevrejski almanah 1963-1964**, Beograd 1965, str. 67-81.
- Il naufrago nelle acque di Ragusa di una pollacca toscana nel 1758 e la sentenza dei Consoli del Mare di Pisa, **Rassegna periodica di informazioni del Comune di Pisa**, Pisa 1966, no. 10, p. 45-49.
- Pomorsko-trgovinske veze starog Dubrovnika s rusko-crnomorskim lukama, **Pomorski zbornik**, knj. 5, Zadar 1967, str. 511-532.
- Luka Livorno i dubrovački brodovi (1760-1808), **Građa za pomorsku povijest Dubrovnika**, knj. 4, Dubrovnik 1968, str. 1-147.
- Osvrt na pomorske i trgovačko-kulturne veze Dubrovačke Republike s Ankonom u 18. i 19. stoljeću, č. »Dubrovnik« br. 1, Dubrovnik 1969, str. 115-127.
- Vinko Glandavaš, dubrovački kapetan (1757-1802), **Naše more** br. 2, Dubrovnik 1970, str. 70-71.
- Brodska garderoba bokeljskog kapetana pri kraju 18. stoljeća, **Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru** sv. XVIII, Kotor 1970, str. 163-166.
- Nastavljači pomorske tradicije, **Zbornik otoka Korčule** sv. 2, Zagreb 1972, str. 339-340.
(O pomorskim kapetanima s Korčule koji su završili dubrovačku Nautičku školu).
- Francuska osuda posade dubrovačkog broda g. 1811, **Naše more** br. 2, Dubrovnik 1972, str. 78-79.
- Korčulani ukrcani na brodovima Dubrovačke Republike u 18. i 19. st., **Pomorski zbornik**, knj. 10, Rijeka 1972, str. 339-348.
- Dubrovački brodovi u Carigradu nakon pada Republike, **Naše more** br. 4-5, Dubrovnik 1973, str. 186-187.
- Turski fermani za dubrovačke kapetane, č. »Dubrovnik« br. 5, Dubrovnik 1973, str. 58-61.
- Dubrovački brodograditelji u Ulcinju u drugoj polovici 18. stoljeća, **Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru** sv. XXII, Kotor 1974, str. 41-56.
- Dubrovački »ugovor s Rusima« u Livornu iz godine 1775, **Naše more** br. 6, Dubrovnik 1974, str. 224-225.
- Korčulanska brodograditeljska obitelj Giunio iz početka 19. stoljeća, **Naše more** br. 1-2, Dubrovnik 1975, str. 42-44.
- Korčulanski brodograditelji iz g. 1594, **Pomorski zbornik**, knj. 13, Rijeka 1975, str. 357-362.
- Gradnja bokeljskih brodova u Korčuli pri kraju 18. stoljeća, **Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru** sv. XXIII, Kotor 1975, str. 19-28.
- Eksportimi i drurit nga Shqiperia ne Raguze dhe ndertuesit raguziane te, anijeve ne Shqiperia ne shek. XVIII e XIX. (L'exportation de bois d'Albania à Dubrovnik et les voyages de constructeurs de navires de Dubrovnik en Albanie), **Gjurmë Albanologjike**, Priština 1974, str. 103-113.
- Pelješčani i njihovi brodovi za rusko-turskog rata (1768-1774), **Pelješki zbornik**, Zagreb 1976, str. 425-429.
- Prilog drevnoj brodogradnji u gradu Korčuli, **Pomorski zbornik**, knj. 15, Rijeka 1977, str. 607-637.
- O pelješkim pomercima iz roda Fiskovića u 18. i u početku 19. stoljeća, **Anali Historijskog odjela Centra za znanstveni rad JAZU u Dubrovniku** sv. XV-XVI, Dubrovnik 1978, str. 247-302.
- O broju brodova u izvanjadranskoj plovidbi starog Dubrovnika u 18. stoljeću, **Pomorski zbornik**, knj. 16, Rijeka 1978, str. 317-338.
- Nekoliko slika korčulanskih jedrenjaka, **Pomorski zbornik**, knj. 17, Rijeka 1979, str. 367-389.
- Prilog poznavanju dubrovačkog pomorstva u razdoblju francuskog sa posjednuća (1806-1813), **Anali Zavod za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku**, sv. XVII, Dubrovnik 1979, str. 365-429.
- Inventar kuće pelješkog pomorskog kapetana iz početka 18. st., **Naše more** br. 4, Dubrovnik 1979, str. 176-179.
- Nešto o korčulanskoj brodogradnji za vrijeme II svjetskog rata, **Naše more** br. 3-4, Dubrovnik 1980, str. 131-133.
- O zemljištima za gradnju brodova u gradu Korčuli, **Fiskovićev zbornik**, II. dio (u tisku), Split.
- Nekoliko podataka o korčulanskoj brodogradnji u 19. st., **Anali Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku** sv. XVIII (u tisku).
- Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860-1915), **Anali zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku** (sv. XIX, u pripremi).

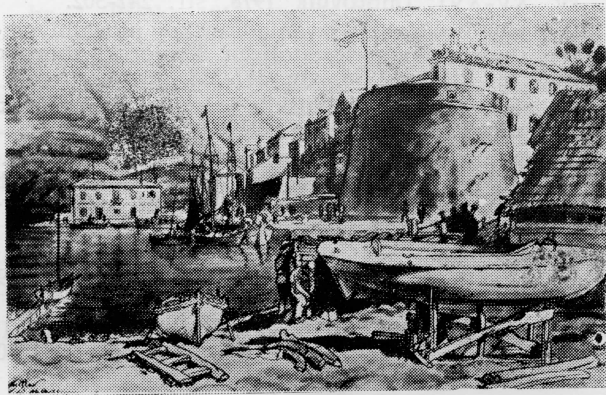

Korčulanska brodogradilišta u XVI št.
(crtež iz knjige Camuzio, *Isole famose*, Venezia 1573)

Ivančević je izučavao i neke druge teme prošlosti, u kojima, uz ostalo, ima i podataka i o pomorstvu i o brodogradnji. Evo popisa i tih njegovih historiografskih radova:

- Dubrovački konzulat u Gibraltaru, **Naše more** br. 1, Dubrovnik 1956, str. 63-65.
- Dubrovački konzulat u Odesi, **Naše more** br. 5-6, Dubrovnik 1956, str. 344-346.
- Prilozi tiskanju zadnjeg Stullijevog rječnika, č. »**Dubrovnik**« br. 4, Dubrovnik 1956, str. 65-66.
- Prilozi o odnosima starog Dubrovnika s gradom Senjom, **Pomorstvo** br. 7, Rijeka 1957, str. 291-292.
- O konzulatskoj pristojbi Dubrovačke Republike, **Naše more** br. 2, Dubrovnik 1958, str. 112-114.
- Antun Obad, posljednji kalupar dubrovačke kovnice, **Numizmatičke vijesti** br. 11, Zagreb 1958, str. 10-12.
- Dubrovnik i Maroko, **Pomorstvo** br. 6-7, Rijeka 1958, str. 197-199.
- Đorđe Vojnović u Dubrovniku g. 1796, **Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru** sv. VII, Dubrovnik 1958, str. 271-274.

4 — Ivo Perišić

Staro brodogradilište u Korčuli

- Tiskare u gradu Korčuli, č. »**Dubrovnik**« br. 2, Dubrovnik 1965, str. 105-106.
- Diplomatsko-konzularna predstavništva Dubrovačke Republike u 18. i 19. stoljeću, **Pomorski zbornik**, knj. 3, Zadar 1965, str. 829-869.
- Dubrovčanin Vinko Vličić Dmitrov, livornski kartograf 16. stoljeća, **Naše more** br. 1-2, Dubrovnik 1966 str. 53.
- Banka sv. Josipa. Statut iz g. 1623. Spomenica iz g. 1868, **Lanterna sv. Marka**, br. 4, Korčula 1966, str. 8-9.
- O Dubrovčanima u Genovi u drugoj polovini 18. stoljeća, **Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku** sv. X—XI, Dubrovnik 1966, str. 347-361.
- Pisa e Livorno nel conflitto russo-raguseo del 1769—1775, **Rassegna periodica di informazioni del Comune di Pisa** no. 5—6, Pisa 1976, p. 28-35.
- O Dubrovčanima u stranom svijetu, **Dubrovački horizonti** br. 2, Zagreb 1969, str. 36-42.
- Mato Lazarović, dubrovački kapetan i konzul iz 18. stoljeća, **Naše more**, br. 2, Dubrovnik 1969, str. 84-85.
- Dubrovčani na sajmu u Senigalliji u 18. stoljeću **Rad Jazu**, knj. 356, Zagreb 1969, str. 109-125.
- Još o Banci sv. Josipa u Korčuli, **Zbornik otoka Korčule** sv. 1, Zagreb 1970, str. 102-108.
- La presenza dei ragusei alla fiera di Senigallia durante il sec. 18, **Atti e memorie della Deputazione di storia patria per le Marche**, Ancona 1969, p. 161-169.
- Roko Bonfiol, **Dubrovački horizonti** br. 4, Zagreb 1970, str. 41-43.
- O dubrovačkim nabavama soli u 18. stoljeću, **Pomorski zbornik**, knj. 8, Zadar 1970, str. 657-680.

- Baldasar Trojani, dubrovački veletrgovac na razmeđu 18. i 19. stoljeća, **Naše more**, br. 1, Dubrovnik 1971, str. 25-26.
- Pad Korčule u engleske ruke g. 1813, **Zbornik otoka Korčule** sv. 2, Zagreb 1972, str. 95-104.
- Korčula pod Francuzima (1806—1813), **Radovi Instituta JAZU u Zadru** sv. XIX, Zadar 1972, str. 341-371.
- Ivan Ivelja Ohmučević, **Mogućnosti** br. 7, Split 1972, str. 803-811.
- Čudljivi kalupar Antun Obad (1766—1844), posljednji kalupar dubrovačke kovnice, č. »**Dubrovnik**« 3, Dubrovnik 1973, str. 116-120.
- Proposition de budget et compte final pour l'année 1810 présentés par la commune de Korčula aux autorités françaises d'occupation, **Annales de l'Institut Française de Zagreb**, 2 Série, n. 22-23, Zagreb 1970—71, str. 71-83.
- O dubrovačkom diplomatu Franu Ranjini (1713—91), **Historijski zbornik**, god. XXV—XXVI, Zagreb 1974, str. 203-228.
- Popis pučanstva grada Korčule godine 1815, č. »**Dubrovnik**« br. 2, Dubrovnik 1975, str. 120-122.
- Prilog poznavanju gospodarskih prilika otoka Korčule od 1797—1815, **Acta historico-oeconomica Iugoslaviae** vol. II, Zagreb 1975, str. 117-132.
- Dnevnik pisan u Korčuli o događajima iz druge polovice 17. stoljeća, **Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru** sv. XXIV, Kotor 1976, str. 47-70.
- O kamenim grbovima na otoku Korčuli, č. »**Dubrovnik**« br. 5, Dubrovnik 1976, str. 84-86.
- Dubrovački novčani polozi u inozemstvu pred pad Republike, **Anali Historijskog odjela Centra za znanstveni rad JAZU u Dubrovniku** sv. XIII—XIV, Dubrovnik 1976, str. 147-167.
- O prvom muzeju u gradu Korčuli, **Zadarska revija** br. 2—3, Zadar 1979, str. 291-295.
- Prilog poznavanju kamenih grbova u gradu Korčuli, **Rad JAZU**, knj. 381 (u tisku), Zagreb.
- Veze Joakima Stullija i Dubrovačke Republike s bečkim bankarima Schuller, **Zbornik radova u povodu 250. g. rođenja J. Stullija** (u pripremi).

Objavio je Ivančević i mnoštvo prikaza, osvrćući se na historiografska djela o pomorstvu iz pera drugih pisaca, kao i na razne periodičke publikacije, u kojima se raspravlja o prošlosti pomorstva i brodogradnje. Bavio se on i bibliografijom. Tako npr. izradio je i objavio bibliografiju »Našeg mora« (prigodom 10., 15. i 20. obljetnice izlaženja ovog časopisa u kojem inače surađuje od njegova početka), dopunjavao je bibliografiju u Korčuli (objavljenu u knjigama »Otok Korčula« I/1968, II/1969 i »Zbornik otoka Korčule«, 1972), a isto tako dopunjavao je i bibliografiju o moreški (objavljenu u knjizi »Moreška, Korčulanska viteška igra«, 1974). Napisao je i dvadesetak priloga za »Pomorski leksikon, zavod u Zagrebu.

Uvijek predan radu i obuzet radom, Vinko Ivančević je ušao i u 9. deceniju svoga života, radeći, i s daljnjim radnim planovima, nošen nastojanjem da još mnogo toga istraži i napiše o prošlosti našega pomorstva i brodogradnje. Želimo da to njegovo nastojanje što dulje traje, da bude što plodonosnije.